

Ryhti-info

6.6.2024

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Tilaisuuden pelisäännöt

- Pidetään mikit ja kamerat kiinni lähetyksen aikana.
- Pyydämme hyödyntämään keskustelupalstaa kysymysten ja kommenttien esittämisessä.
- Jokaisen esityksen jälkeen nostamme lähetykseen kysymyksiänne.
- Ennakkokysymykset on pyritty huomioimaan esityksissä. Kiitos jo etukäteen niiden esittämisestä.
- Tilaisuus nauhoitetaan ja tilaisuuden materiaalit julkaistaan verkossa.

Ohjelma

klo 13.00 Tervetuloa Ryhti-infoon

Jemina Suikki ja Henrik Saari

klo 13.10 Rakentamislain muutokset – tilannekatsaus

erityisasiantuntija Vesa Putkonen, ympäristöministeriö

klo 13.30 Ajankohtaista Ryhti-järjestelmän kehittämisessä

hankepäälikkö Päivi Malmi, Suomen ympäristökeskus

klo 13.45 Asemakaavan seurantalomakkeen uudistus

hankepäälikkö Päivi Malmi, Suomen ympäristökeskus

klo 13.55 Miten kunnissa on valmistauduttu Ryhti-järjestelmän tuloon? Kuntien seurantakyselyn tuloksia

asiantuntija Jarmo Pulkkinen, DigiFinland Oy

klo 14.15 Kunnille ja maakuntien liitoille suunnatut avustukset – kevään avustuskierroksen tilanne

erityisasiantuntija Jemina Suikki, ympäristöministeriö

Rakentamislain muutokset — tilannekatsaus

6.6.2024

Vesa Putkonen, ympäristöministeriö

Korjaussarjan sisältö (35 pykälää)

- Rakennusjärjestys 17 §
- Kestävä rakentaminen: 38, 38 a ja 39 § sekä 59 §:n otsikko
- Asuminen, majoittuminen ja lyhytvuokraus 40 a §
- Tapahtumarakenteet eivät luvanvaraisia 42.1 §:n 4-kohta
- Sijoittamislupa puhtaan siirtymän teollisuushankkeelle: 43 a, 46 a, 63 a, 67 a, 75 a ja 179 a §
- Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista 43 b §
- Purkamisluvan edellytykset 56 §
- Tietojen toimittaminen: 61, 69, 71, 122 ja 197 §
- Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu 68 a §
- Kumotaan päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuu 95 § ja poistetaan maininta päävastuullisesta toteuttajasta 71, 84, 93, 94, 109, 110 ja 112 §
- Valitusoikeudet:
  - Rakentamislupa 179 §
  - Toteuttamislupa 181 §
  - Purkamislupa 182 §
  - Maisematyölupa 183 §
- Tekninen korjaus:
  - Sijoittamislupahakemus 62 §
  - Suunnittelutehtävän vaativuusluokat 82 §
  - Suunnittelijoiden kelpoisuusvaatimukset 83 §
  - Rakennustyön johtotehtävän vaativuusluokat 86 §
- Siirtymäaika: 38, 38 a, 40 a, 61 ja 68 a §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vasta 1.1.2026.

Korjaussarjan muutokset lausuntojen jälkeen 1/3

- Rakennusjärjestys 17 §:
  - muutetaan 2 ja 3 momenttia niin, että on selvää, että rakennusjärjestyksellä ei voi kaventaa 42 §:n 1 momentin luvanvaraisuutta.
- Kestävä rakentaminen 38, 38 a ja 39 §:
  - hiilijalanjälki ja hiilikädenjälki on raportoitava loppukatselmuksen yhteydessä
  - lisänä laskennassa lämmitetyltä nettoalaltaan yli 1000 m²:n suuruinen varastorakennus, liikenteen rakennus, uimahalli, jäähalli
  - Täsmennys, että ilmastaselvityksen laatimisvelvoite ei koske korjaus- ja muutostöitä, kerrosalaan laskettavan tilan lisäämistä eikä rakennuksen laajentamista.
  - Materiaaliselosteen sijaan pääpiirustustasoinen tuoteluettelo, joka päivitetään loppukatselmusta varten.
  - Hiilijalanjäljen raja-arvoa varten oma 38 a §
  - Materiaaliselostetta koskevat asiat kumotaan 39 §:stä
  - Muutetaan 59 §:n otsikkoa, jolloin lupa vähäiseen poikkeamiseen voidaan myöntää myös lopputarkastuksen yhteydessä.
- Asuminen, majoittuminen ja lyhyt vuokraus 40 a §
  - Asumista on yli 4 vkoa kestävä oleskelu tai omassa käytössä olevan asuinhuoneiston tätä lyhyempi luovutus.
  - Kunta voi rakennusjärjestyksellään määrätä alle 4 vkoa kestävä oleskelun sallittavuudesta asunnossa.
- Tapahtumarakenne 42 §:
  - Tapahtumarakenteen voi olla paikallaan enintään 2 kuukautta.

Korjaussarjan muutokset lausuntojen jälkeen 2/3

- Puhtaan siirtymän sijoittamislupa 43 a §:
  - RED III:n implementoinnille paikka, mutta sanamuoto määritellään myöhemmin
  - Ei lisätä aurinko- eikä tuulivoimaa.
  - Edellytykset 46 a §, kuuleminen 63 a §, lausunto 67 a §, vaikutusten arviointi 75 a § ja valitusoikeus 179 a § omina pykälinä
- Rakentamisluvan myöntäminen ennen tonttijaon laatimista ja tontin lohkomista 43 b §
  - Korjataan otsikkoon rakentamislupa
- Purkamislupa 56 §:
  - Määritellään kaavalle 13 vuoden ikä ja mainitaan kaavamuodot.
  - Lisätään maininta ”eikä vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista”.
  - 3 momentin tilanteessa vaihdetaan tai-sana ja-sanaksi
  - 4 mom. säädetään päätösvalta kunnalle, ei kunnanvaltuustolle
  - Lisätään kuntaomisteinen yhtiö kunnan omistaman rinnalle ja kymmenen vuoden vähimmäisaika omistamiselle
  - Poistetaan edellytys kulttuurihistoriallisesta arvosta.
  - Mainitaan, että rakennus ei ole valtakunnallisesti eikä maakunnallisesti merkittävä.
- Päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta koskeva 95 § kumotaan.
  - Poistetaan maininta päävastuullisesta toteuttajasta 71, 84, 93, 94, 109, 110 ja 112 §:stä

Korjaussarjan muutokset lausuntojen jälkeen 3/3

- Tietojen toimittaminen 61, 71, 122 ja 197 §
  - Poistetaan 61 §:n rakentamisluvan hakemisen yhdessä esitettävien liitteiden luettelosta ilmastaselvitys ja materiaaliseloste ja lisätään rakennustuoteluettelo.
  - 71 § pykälä muutetaan siten, että myös toteumamallin on oltava pääpiirustustasoinen.
  - Lisätään loppukatselmusta koskevaan 122 §:ään:
    - 9) rakennus alittaa sille ilmastaselvityksellä osoitetun, 38 a §:ssä säädetyn raja-arvon;
    - 10) rakennuksen 38 §:n mukainen rakennustuoteluettelo on päivitetty;
    - 11) tontti on merkitty 43 b §:n mukaisesti kiinteistörekisteriin.
  - 72 ja 73 §:in tietojen toimittaminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään viimeistään 1.1.2029 alkaen
- Käsittelyaikatakuu 68 a §:
  - Täsmennetään hakemusten vireillepanoa ja käsittelyvalmiutta.
  - Puhtaan siirtymän sijoittamisluvan ja poikkeuksellisen vaativan rakentamisluvan käsittelyaikatakuu 6 kk, muilla rakentamisluvilla 3 kk.
  - Säädetään lupamaksun palauttaminen kunnan oma-aloitteiseksi tehtäväksi.
  - 20 %:n lupamaksun alennus/kuukausi
  - Luovutaan viittauksesta vahingonkorvauslakiin.
  - Säädetään asetuksenantovaltuus määräaikojen laskemista varten.
- Voimaantulo: 38, 38 a, 40 a, 61 ja 68 a §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran vasta 1.1.2026.

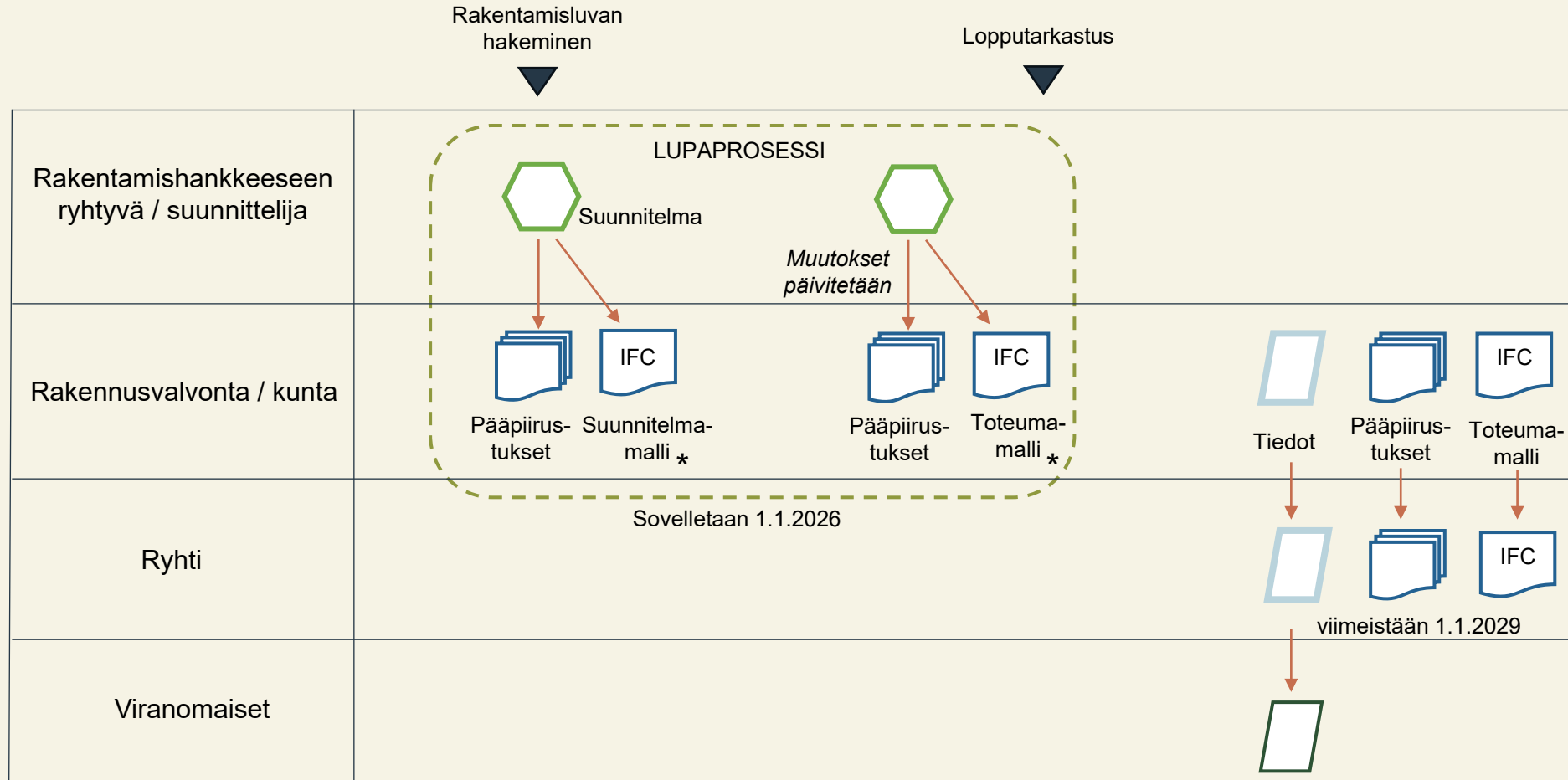

Suunnitelmamalli kuljettaa tietoa

- 60 § ” Rakennuksen suunnitelman (*suunnitelmamalli*) rakennuskohdetiedot sisältävät pääasialliset tiedot rakennuksesta ja rakennusosista ja niiden ominaisuuksista.”
- Sijainti: koordinaatit, korkeusasema
- Geometria ja muoto: rakennus ja rakennuspaikka
- Luvan hakemisessa tarvittavat ja muut viranomaisten lakisääteiset tiedot
- Rakennusosien tiedot: tyyppi, nimi, rakennetyypit, tekniset tiedot...

Tietojen toimittaminen

* Tiedot koneluettavana rakenteellisena tiedostona, jos ei mallineta.

Tietojärjestelmä palvelee useita eri toimijoita

Korjaussarjan suunniteltu aikataulu

- Lausuntokierros 9.1.–5.3.2024
- Lausuntojen jälkeinen käsittely, käänös ja laintarkastus maalis–toukokuu 2024
- EU:n tekninen notifikaatio kesä–elokuu 2024
- HE eduskunnalle 19.9.2024
- Laki voimaan 1.1.2025

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

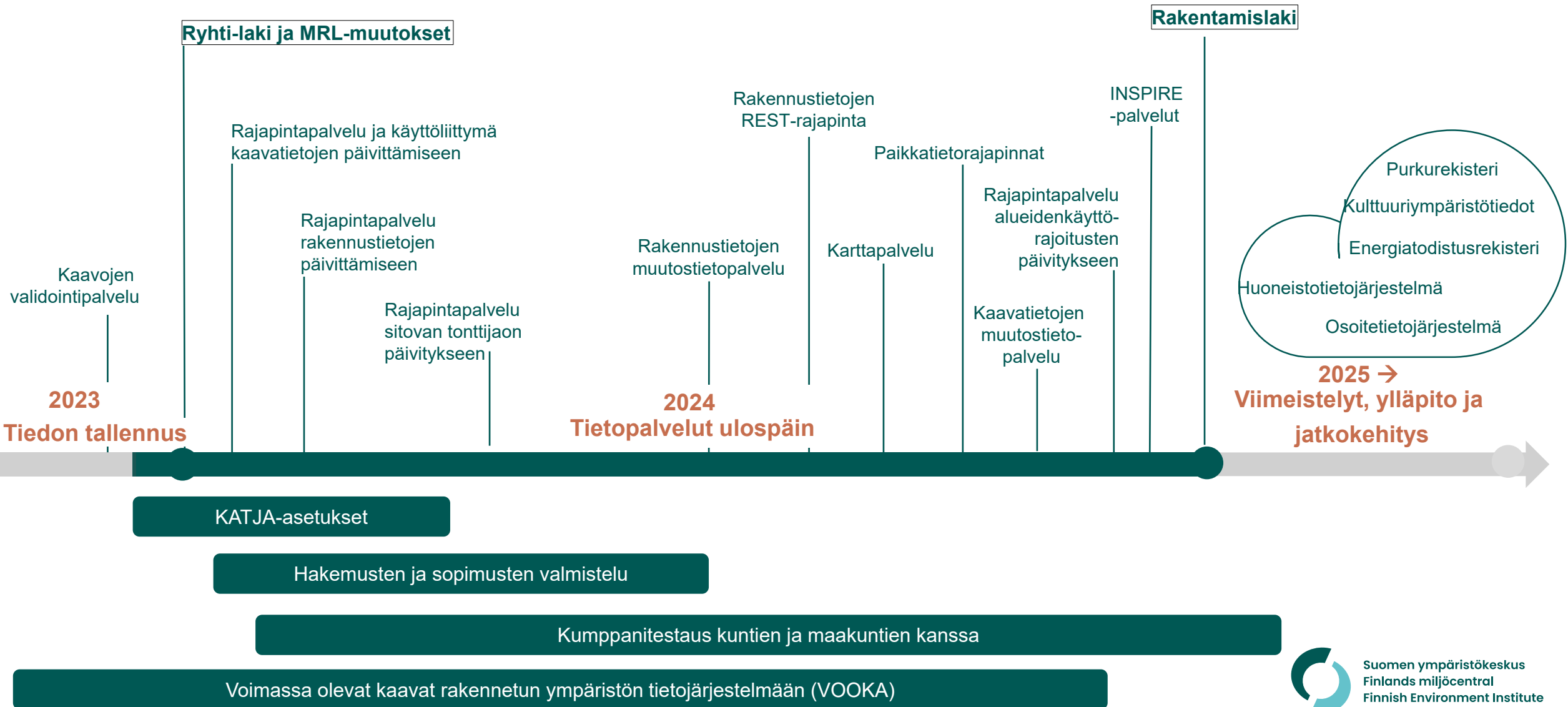
Ajankohtaista rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä

6.6.2024 Ryhti-info
Päivi Malmi, Syke

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Tietojärjestelmäkehityksen aikataulu

Tiedon tallennuspalvelut

- Ensimmäiset tallennuspalvelut otettiin käyttöön tammikuun lopussa.
  - Kaavatietojen validointi- ja tallennuskäyttöliittymä
  - Kaavatietojen tallennusrajapintapalvelut
- Rakennustiedon tallennuspalvelut otetaan käyttöön, kun on aitoja käyttäjiä.
- Tonttijaon tallennus valmis, tuotantokäyttöön syksyllä.
- Alueidenkäytön rajoitusten tallennuksen toteutus syksyllä.
- Kaavojen tallennuskäyttöliittymää monipuolistettu, tuotantokäyttöön loppukesästä.
- Kumppanitestaushankkeissa ei olla vielä päästy testaamaan tietojen toimitusta Ryhtiin.
  - Voi aiheuttaa muutoksia toteutuksiin.

Tiedon luovutuspalvelut valmistuvat vaiheittain vuonna 2024

- Avointa, julkista, salaista, turvaluokiteltua ja henkilötietoa – käyttö lakisääteisten oikeuksien mukaan.
- Tiedonluovutuksen vaihtoehdot:
  - Muutostietopalvelu ja perustietolataus (viranomaisille)
  - Yksittäisen kohteen kyselyrajapinta (viranomaisille)
  - Paikkatietorajapinta (OGC API Features) (avoin)
  - Ryhti-karttapalvelu (avoin)
  - Kaavoista myös tiilitetty rasterirajapinta (viranomaisille)
  - INSPIRE-tietotuotteet (avoin)
- Ensimmäisenä palveluna otetaan käyttöön rakennusten muutostietopalvelu elokuussa.
  - Ensimmäisiä asiakkaita Vero, Tilastokeskus, MML

Ryhdin käyttäjäksi?

- Myös tiedon tallennus edellyttää kunnalta ja maakunnan liitolta hakemuksen tekemistä ja Syken antamaa lupapäätöstä.
- Hakemukset ja luvan ehdot löytyvät ryhti.syke.fi-sivuilta:
<https://ryhti.syke.fi/palvelut/>
- Luvan saaminen tietojen toimitukseen rajapinnan kautta edellyttää, että yhteys on testattu.
- Käyttöliittymäkäyttö edellyttää, että organisaatiolla käytössä suomi.fi – valtuudet.
- Tietojen hyödyntämiseen liittyvä hakemus ehtoineen viranomaisille valmiina, muille asiakkaille sopimuskokonaisuus myöhemmin.

Tieto liikkuu turvallisesti Palveluväylän kautta

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä käyttää Suomi.fi-palveluväylää tiedonsiirtoon

Organisaatiosi tarvitsee

1. Suomi.fi-palveluväylän käyttöluvan
2. Teknisen pääsyn Palveluväylään (liityntäpalvelin)
3. Erillisen käyttöluvan Rakennetun ympäristön tietojärjestelmään

Organisaatiosi on jo todennäköisesti liittynyt Palveluväylään muiden palveluiden vuoksi

- Yli 150 kuntaa 4/2024, loputkin vuoden 2024 aikana
- Tarvitsette vain yhden Suomi.fi-palveluväylän käyttöluvan

Todennäköisesti pystytte hyödyntämään ja laajentamaan olemassa olevaa liityntäänne Palveluväylään tai sopimaan asiasta järjestelmätoimittajan kanssa.

Tietojärjestelmäkehityksen tilanne

Rakennustietovaranto:

- VTJ:n tietojen alkulataus- ja muutostietolataus
  - Alkulataus tehty onnistuneesti muutamaan kertaan.
  - DVV:n muutostietopalvelun tietojen välittyminen Ryhtiin testauksessa.
  - Kunnes ensimmäinen kunta alkaa toimittamaan tietoa Ryhtiin, Ryhdin tiedonluovutuksissa luovutetaan puhtaasti VTJ:stä tulevaa dataa.
- Tiedonluovutuspalvelut
  - Ensimmäisenä toteutetaan muutostietopalvelu viranomaiskäyttöön.
    - Sovelluskehitys valmis. Vero testaa, korjataan havaintoja.
    - Perustietopalvelun toteutusta viimeistellään.
  - Toteutetaan muutostietopalveluun tiedon suodatuksia suppeampia käyttöoikeuksia varten.
  - Yksittäisen kohteen kyselyrajapinnan toteutus aloitettu.

Tietojärjestelmäkehityksen tilanne

Kaavatietovaranto:

- Tiedon tallennuspalvelut
  - Tallennuskäyttöliittymän jatkokehitys hyväksymistestauksessa.
  - Tonttijaon tallennus hyväksymistestauksessa.
  - KATJA-asetuksen voimaan tulon jälkeen tehdään tarvittavat muutokset ryhti-järjestelmän validointi- ja tallennuspalveluihin.
- Tiedon luovutuspalvelut
  - Karttakäyttöliittymän toteutus aloitettu
  - Paikkatietorajapintojen tietotuotteita määritellään
- Pohjois-Savon VOOKA-aineiston tuonti tietojärjestelmään käynnissä

Kumppanitestauksen tilanne

- Käynnissä on 11 kumppanitestaushanketta, joissa on mukana 20 kuntaa sekä kolme maakuntien liittoa.
  - Kahdeksan hankkeista liittyy kuntakaavoitukseen
  - Yksi hanke liittyy maakuntakaavoitukseen
  - Kaksi hanketta liittyy rakentamisen luvitukseen
- Hankkeet tehneet kehitystyötä ja testanneet tähän mennessä lähinnä avointa kaavavalidointia.
- Merkittävin osa testauksesta tullaan tekemään syksyllä.
- Ympäristöministeriö avasi uuden avustushaun, jonka kautta ulkopuolella jääneiden kuntien oli mahdollista hakea avustusta mm. käyttämänsä järjestelmän kehittämiseen.
  - Haettavana on 1,5 miljoonaa euroa.
  - Kolmas avustuskierrös tulossa syksyllä.

VOOKA – voimassa olevat kaavat Ryhtiin

- Kaavahakemisto, jossa kansallisessa tietomallimuodossa olevaan kaavarajaan on yhdistetty liitteenä kaavan asiakirjat.
- Toteutettu pilotit Etelä-Savossa ja Pohjois-Savossa. Aineistot päivitetään ennen Ryhdissä julkaisua.
  - Pohjois-Savon toteutuksen hankinnan yhteydessä lisätyönä tilattiin kunnille ohje vastaavan aineiston tuottamiseksi.
    - Ohjeen keskiössä on eheän kaavan ulkoraja-aineiston tuottaminen sekä kaava-asiakirjojen koostaminen.
    - Yleisellä tasolla kuvataan myös aineistojen vienti Ryhti-järjestelmään.
- Ryhtiin voidaan ottaa vastaan kuntien itse tuottamaa VOOKA-aineistoa (tai kokonaan tietomallimuotoista kaavaa).
  - Koska Ryhti-laki koskee vain uusia kaavoja, voimassa olevista kaavoista tehdään erillinen sopimus kuntien kanssa.

Yhteistyöryhmät

- Kuntien ja maakuntaliittojen kanssa perusteilla yhteistyöryhmä.
  - Ryhmässä edustus Sykestä, Kuntaliitosta, kunnista ja maakuntien liitoista: rakennusvalvonta, kaavoitus, paikkatieto ja kiinteistöpuoli.
  - Kuntaliitto vastannut kuntaedustajien hankinnasta: pyritty huomioimaan alueellinen kattavuus, eri kuntakoot ja eri kuntatietojärjestelmät
  - Ryhmä aloittaa toimintansa elo-syyskuussa.
  - Kausi kaksi vuotta, minkä jälkeen jäseniä voidaan vaihtaa.
- Muutostietopalveluita käyttävien valtion viranomaisten kanssa perustetaan käytön alkaessa yhteistyöryhmä
  - Tarkka kokoonpano vielä auki
  - Aloitus vuonna 2025

Lue lisää tai ota yhteyttä

ryhti.syke.fi

ryhti@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Asemakaavan seurantalomakkeen uudistus

6.6.2024 Ryhti-info
Päivi Malmi, Syke

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Mikä on asemakaavan seurantalomake?

- Asemakaavan seurantalomake kertoo tiivistetysti tilastomuodossa asemakaavan sisällön ja muutoksen aiempaan kaavatilanteeseen.
- Kunta tai sen valtuuttama konsultti tallentaa seurantalomakkeen. Seurantalomake on asemakaavan selostuksen liite.
- Asemakaavoitusta on tilastomuodossa seurattu 1970-luvulta lähtien.
- Seurantalomakkeen tallennus tapahtui aikanaan paperilla, excel-lomakkeilla ja viimeiset noin 20 vuotta TYVI-palvelussa.
- Tallennettava seurantalomake tarvitaan siirtymäajalle, kunnes tiedot voidaan laskea Ryhdistä vertaamalla uutta hyväksyttävää kaavaa voimassa olevien kaavojen tietoihin.
- Kaikki lomakkeet on avoimesti selattavissa Liiteri-palvelussa.

Täytä uusi lomake

Ohje asemakaavan aluevarausten tallentamiseen

Lisää A-aluevaraukset

	Pinta-ala (ha)	Pinta-ala (%)	Kerrosala (k-m ²)	Tehokkuus (e)	Pinta-alan muutos (ha +/-)	Kerrosalan muutos (k-m ² +/-)
A yht.	78,0000	100,0				
A	50,0000	64,1				
AK	28,0000	35,9				
AP						
AR						
AO						
AL						
AH						
AM						

Kunnan omat alamerkinnot

Voit lisätä kunnan omia alamerkintöjä [Kaavamerkinnot-osiossa](#)

	Pinta-ala (ha)	Pinta-ala (%)	Kerrosala (k-m ²)	Tehokkuus (e)	Pinta-alan muutos (ha +/-)	Kerrosalan muutos (k-m ² +/-)
AH-1						
AH-2						
AK-1						
AK-1/s						
AK/s						
AKLH						
AKR						
AKS						

Asemakaavan seurantalomake uudistuu

- Palveluntarjoaja irtisanoi TYVI-palvelun sopimuksen. Käyttö päättyi toukokuun lopussa.
- Asemakaavan seurantalomakkeen tallennus Ryhti-käyttöliittymässä otettiin käyttöön 3.6.

Asemakaavan seurantalomake

Täytä uusi lomake

Aloita

Lomakkeet

Siirry lomakkeisiin

Kaavamerkinnät

Siirry kaavamerkintöihin

Täytä uusi lomake

Perustiedot

Aluevaraukset

Maanlaiset tilat

Rakennussuojelu

Perustiedot

Kunta

Täyttämispäivämäärä

Kaavan nimi suomeksi *

Kaavan nimi ruotsiksi *

 Poista lomake Lataa PDF-liite selostukseen

Näin kunta hakee käyttöoikeuden

1

Kunta täyttää hakemuksen

Kunta täyttää Suomen ympäristökeskuksen hakemuksen, jolla se hakee kunnalle lupaa asemakaavan seurantalomakkeen käyttöön. Hakemus tarvitsee täyttää vain kerran.

2

Syke myöntää luvan

Kunta saa sähköpostilla tiedon hyväksytystä hakemuksesta ja myönnetystä luvasta.

Näin käyttäjät valtuutetaan kunnassa

1

Kunta varmistaa Suomi.fi-valtuudet

Jos Suomi.fi-valtuuksia ei ole vielä käytetty, ne otetaan käyttöön.

2

Haetaan valtuutusosoikeus Digi- ja väestötietovirastolta

Kunnan työntekijälle haetaan valtuutusosoikeus, jotta hän voi myöntää valtuuden muille työntekijöille tai konsulteille.

3

Lomakkeen täyttäjää valtuutetaan

Seurantalomaketta täyttävä henkilölle myönnetään valtuus asemakaavan seurantatietojen ilmoittaminen.

Asemakaavojen haku

Valitut hakuehdot

Kaavatyypit: Asemakaava (ei ranta-
asemat, ja kokonaan maanalaisia
asemat.)

Hyväksyjä: V-kunnanvaltuusto

Kunta: Lahti

Hae Tyhjennä valinnat

Kaava

Anna nimi tai tunnus...

Lisää hakuehdoksi

Kaavatyypit
Hyväksyjä

Aika

Aika

Alku
pp.kk.vvvv

Loppu
pp.kk.vvvv

Hyväksy ajanjakso

Alue

Suuralue 5

Hallinto-oikeus 6

Ympäristö-ELY 14

Maakunta 19

Seutukunta 69

Kunta 309

Hakutulokset - Asemakaavat listana

Tee yhteenveto kaavoista Vie kaavat tiedostoon

Näytetään rivit 1 - 416 (yhteensä 416)

☐	Täyttämispvm	Kunta	Kaavan nimi
☐	15.6.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVA KOSKEE: PESÄKALLION (9.) KAUI OSAA: 401-10-158, 401-10-159, 401-11-31, 401 KORTTELIN 10221 TONTTIA 1, LÄHIVIRKISTYS-
☐	26.4.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVA KOSKEE: UUDENKYLÄN (36.) KAI MUUTOS KOSKEE: UUDENKYLÄN (36.) KAUPUI KAUTAKULKU-, SISÄÄNTULO- JA OHITUSTIE- J
☐	15.3.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: KESKI-LAHE
☐	1.2.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: KESKI-LAHE
☐	1.2.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE. MÖYSÄN (1
☐	1.2.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVA KOSKEE: PIRTTIHARJUN (31.) KAI 398-402-2-251 OSAA
☐	1.2.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: PAAVOLAN PAAVOLAN (3.) KAUPUNGINOSAN KORTTELI 3I
☐	1.2.2022	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE:JALKARANN, ASEMAKAAVAN MUUTOKSELLA MUODOSTUU:
☐	14.12.2021	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: PIRTTIHARJI MUUTOKSELLA MUODOSTUU: PIRTTIHARJUN I
☐	14.12.2021	398 Lahti	ASEMAKAAVA KOSKEE:JALKARANNAN KAUP.O. MUUTOS KOSKEE:JALKARANNAN KAUP.OSAN MUODOSTUU;JALKARANAN KAUP.OSAN K.332
☐	11.10.2021	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE. PAAVOLAN
☐	14.9.2021	398 Lahti	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: KESKI-LAHE
☐	15.6.2021	398	ASEMAKAAVAN MUUTOS KOSKEE: NIEMEN (4.)

Asemakaavojen seurantalomakkeet sisältävät kuntien sähköisesti valtion ympäristö
käyttöön otetulla TYVI-järjestelmällä saaduista lomakkeista ja vuosina 2000-03 hyväksy
konsultti toimittaa jokaisesta asemakaavasta, myös ranta-asemakaavasta seurantalom

Tietojen selailu pysyy Liiteri-palvelussa

- Tiedot ovat jatkossakin katseltavissa Liiterissä, ja sen toiminnallisuudet pysyvät samoina.
- Aiemmin tietojen siirtyminen Liiteriin kestää yhden yön. Nyt tiedot ovat välittömästi katseltavissa.

Lue lisää tai ota yhteyttä

ryhti.syke.fi

ryhti@syke.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Miten kunnissa on valmistauduttu Ryhti-järjestelmän tuloon? Kuntien seurantakyselyn tuloksia 246 kunnasta

Jarmo Pulkkinen, DigiFinland

Taustaa

- Seurantakysely kaikille Manner-Suomen kunnille helmi-marraskuu 2024: **miten kunnissa on valmistauduttu uuden lakisääteisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (Ryhti) käyttöönottoon?**
- Kuntien alueidenkäytön suunnittelu (esim. yleis- ja asemakaavoitus, tonttijaot) ja rakentamisen luvitus (esim. rakennusvalvonta, poikkeamispäätökset)
- Kunnat eri vaiheissa digitalisaatiokehityksessä teknisellä toimialalla (vrt. Rogersin innovaatioiden diffuusio -teoria)
- Tuloksia raportoidaan valtakunnallisesti kesä- ja joulukuussa 2024.
[Kesäkuun tiedote tuloksista](#)
- Suunnittelussa saatiin kommentteja Kuntaliitosta ja kunnista
- Kyselyyn voi vastata: ryhti.syke.fi/kuntakysely

Kiitos kaikille vastanneille!

- Vastauksia saatu **246 kunnasta** (84 % Manner-Suomen kunnista)
- Avovastauksia yli 2 200

Keskeiset tulokset

- Yli puolet kunnista edistänyt lakivelvoitteisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän käyttöönottoa (vastanneista 67 %)
- Ryhti-järjestelmän käyttöönotto ja siihen liittyvä kansallinen kehittäminen koetaan kunnissa kohtuullisen hyödylliseksi sekä kunnan että oman ammatillisen kehittymisen kannalta (ka 3,2)
- Suhtautuminen on pääosin neutraalia
- Digitalisaatioon ja kansalliseen yhteiseen tekemiseen suhtaudutaan pääsääntöisesti positiivisesti
- Huolta ja jännitettä ovat luoneet erityisesti kuntien niukat aika-, henkilöstö- ja taloudelliset resurssit

Alueidenkäytön ja/tai rakennusluvituksen tietovaranto

Huom! Myös saman kunnan sisällä eroja

Vihreä = tehty toimia, valkoinen = ei tietoa tai ei tehty toimia

166

vastannutta kuntaa on tehnyt toimia jommassa kummassa tietovarannossa

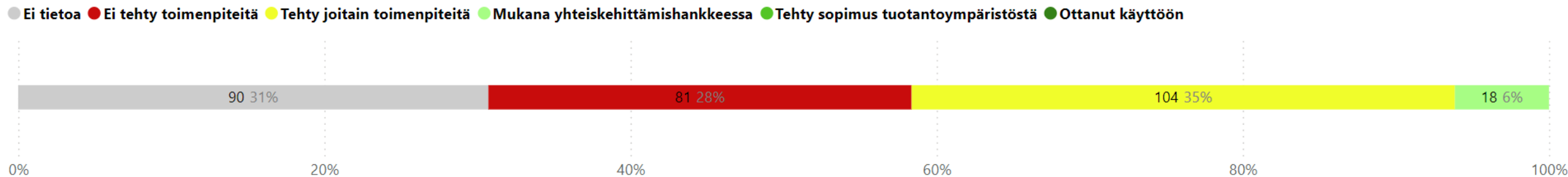
67 %

Osuus tiedossa olevista kunnista (vastanneet ja kumppanikunnat)

57 %

Toimenpiteitä tehneet (kaikista Manner-Suomen kunnista)

Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton eteneminen kunnissa alueidenkäytön suunnittelun tietovarannon osalta

Alueidenkäytön suunnittelu: tiedossa olevista 203 kunnasta (69 % Manner-Suomen kunnista):

40 % ei ole tehnyt toimenpiteitä

51 % on tehnyt joitain toimenpiteitä

9 % on mukana yhteiskehittämishankkeessa (kuten kumppanitestauksessa)

0 % on tehnyt sopimuksen tuotantoympäristöstä Sykeen kanssa

0 % on ottanut käyttöön tuotantoympäristön

Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton eteneminen kunnissa rakennusluvituksen tietovarannon osalta

● Ei tietoa ● Ei tehty toimenpiteitä ● Tehty joitain toimenpiteitä ● Mukana yhteiskehittämishankkeessa ● Tehty sopimus tuotantoympäristöstä ● Ottanut käyttöön

Rakennusluvitus: tiedossa olevista 218 kunnasta (74 % Manner-Suomen kunnista):

40 % ei ole tehnyt toimenpiteitä

59 % on tehnyt joitain toimenpiteitä

1 % on mukana yhteiskehittämishankkeessa (kuten kumppanitestauksessa)

0 % on tehnyt sopimuksen tuotantoympäristöstä Sykeen kanssa

0 % on ottanut käyttöön tuotantoympäristön

Mitä toimenpiteitä tehty?

Alueidenkäytön suunnittelu

1. tutustuneet kansalliseen kaavatietomalliin ja sen koodistoihin, jotka ovat Ryhti-tietojärjestelmän alueidenkäytön tietovarannon määrittelyn pohjana
2. olleet yhteydessä omaan järjestelmätoimittajaan tai järjestelmätoimittajiin Ryhti-tietojärjestelmään liittyen ja selvitetty tarpeellisia muutoksia
3. osallistuneet tietomallimuotoisuuteen liittyvään koulutukseen (esim. järjestelmätoimittajien tai oppilaitosten järjestämät)
4. jakaneet tietoa kunnan johdolle ja päättäjille (esim. valtuusto, hallitus, lautakunta, tietohallinto)
5. osallistuneet useamman kunnan yhteiseen hankkeeseen, joka edistää Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönottoa tai aineistojen siirtoa Ryhtiin

Mitä toimenpiteitä tehty?

Rakennusluvitus

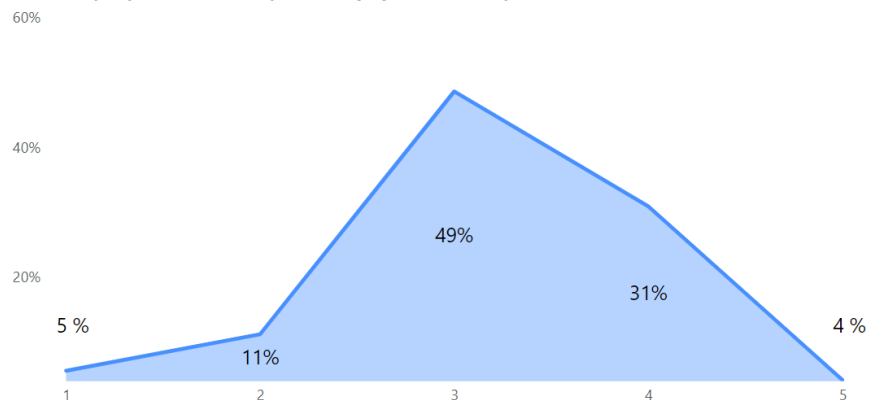
1. jakaneet tietoa kunnan johdolle ja päättäjille (esim. valtuusto, hallitus, lautakunta, tietohallinto)
2. olleet yhteydessä omaan järjestelmätoimittajaan tai järjestelmätoimittajiin Ryhti-tietojärjestelmään liittyen ja selvitetty tarpeellisia muutoksia
3. osallistuneet suunnitelmatietomallikoulutukseen (BIM-tietomallit), esim. järjestelmätoimittajien tai oppilaitosten järjestämät
4. tutustuneet rakentamisen lupien tietomalliin, joka on Ryhti-tietojärjestelmän rakennustietovarannon määrittelyn pohjana
5. osallistuneet useamman kunnan yhteiseen hankkeeseen, joka edistää Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönottoa tai aineistojen siirtoa Ryhtiin

Hyödyllisyyden kokemus (vastaajittain)

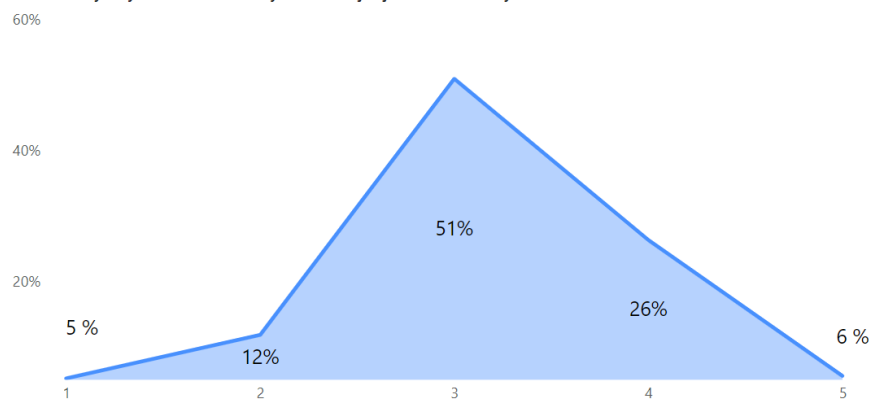
Kuinka hyödylliseksi koet Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton KUNTASI kannalta?

Ka 3,2 (asteikolla 1-5, 3 neutraali)

Kuinka hyödylliseksi koet Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton KUNTASI kannalta?

Kuinka hyödylliseksi koet Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton ITSESI kannalta?

Kuinka hyödylliseksi koet Ryhti-tietojärjestelmän käyttöönoton ITSESI kannalta?

Ka 3,2

Hyötyjä & mahdollisuuksia

- ✓ valtakunnallisesti yhtenäiset digitaaliset tietomallimuotoiset aineistot
- ✓ parempi koneluettavuus
- ✓ tarvittavan tiedon toimittaminen ja löytyminen yhdestä paikasta
- ✓ automatisointi
- ✓ tiedon huoltovarmuus
- ✓ vertailun ja yhteistyön helpottuminen kuntien välillä
- ✓ osallisten parempi tiedottaminen

Moni pohti myös mahdollisia kustannussäästöjä, kun osasta nykyisistä tiedon ylläpitojärjestelmistä voitaisiin luopua.

Haasteita

- ✓ kuntien teknisten toimialojen aika- ja resurssipula
- ✓ tiedon puute
- ✓ kuntien erilaiset lähtökohdat
- ✓ valtiohallintovetoisuus
- ✓ nykyisten aineistojen laatu
- ✓ haasteet ohjelmistotoimittajien kanssa

Moni koki, ettei valtakunnallisesti saavuteta suuria hyötyjä, jollei myös voimassa olevia kaavoja saada uusien rinnalla Ryhti-järjestelmään. Useaa mietitytti myös tietoturvakysymykset.

Taustatekijöitä kuntien edelläkävijyyteen

- Asukasluku (kuntaorganisaation koko)
- Aiempi osallistuminen kuntien yhteiseen digikehittämiseen
- Innovaattorityöntekijät
- Työntekijöiden (tietotekninen osaaminen, asenne) ja kuntaorganisaation (teknologiainfrastruktuuri, ilmapiiri, tuki) yleiset digitaaliset valmiudet
- Kunnan taloudellinen tilanne (tuloveroprosentti)

Maantieteellisesti kuntien välillä ei löytynyt merkitseviä eroja.

Avovastauksia saatu yli 2 200, kiitos!

”Syventää omaa osaamista. Osa Ryhtiä varten tehtävistä kunnan sisäisistä uudistuksista auttaa arkisessa työssä”

”Digitalisaatio auttaa pääsemään paperiarkistoista pois ja toiminnot helpottuu ja nopeutuu”

”En taida juurikaan ehtiä RYHTIä käyttää kun jään eläkkeelle vuoden 2026 alussa”

”Alkuun tuottaa työtä ja haasteita. Epävarmuutta kunnes saadaan hyödylliseen käyttöön”

”Tiiminä rakennusvalvonnassa olemme ’henkisesti’ valmistautuneet olemaan etulinjassa Ryhdin käyttöönotossa”

”Kaavoitus ja rakennusluvitus on kunnassamme erittäin vähäistä”

”Uusien järjestelmien ja toimintatapojen käyttöönotto vaatii paljon resursseja. Toivottavasti lopputulos palvelee myös ja hyödyntää myös kuntien tekijöitä.”

”Järjestelmä on nykyaikaa ja näen, että mitä useampaa tahoaa se palvelee, sitä hyödyllisempi se on. Päällekkäisyydet toivottavasti karsiutuu pois”

Kiitos!

Jarmo Pulkkinen, asiantuntija, väitöskirjatutkija (HTM)
DigiFinland Oy

jarmo.pulkkinen@digifinland.fi

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kunnille ja maakuntien liitoille suunnatut avustukset – kevään avustuskierroksen tilanne

Erityisasiantuntija Jemina Suikki
ympäristöministeriö

RYHTI Rakennetun
ympäristön
tieto

Avustushakukierrokset

- **Ensimmäinen avustushaku huhtikuu-elokuu 2023**
- Kuntia ja maakuntien liittoja haettiin mukaan kumppanitestaukseen, jossa yhteiskehittämisen menetelmillä päivitetään kuntien käyttämiä järjestelmiä ja ohjelmistoja sekä testataan Ryhti-järjestelmää
  - Kierroksen haettujen avustusten määrän kokonaisvolyymi oli lähes 7 miljoonaa euroa.
  - Avustettavaksi valikoitui 10 kuntien hanketta ja 1 maakuntien liiton yhteishanke. Yhteissumma 2,7 miljoonaa euroa
  - Hankkeet päättyvät 31.3.2025
- **Toinen hakukierros 4.3.2024 – 15.4.2024**
  - Hakukierroksella jaetaan koko 1,5 miljoonaa euroa,
  - Hakukierroksella oli mahdollisuus hakea myös avustusta alueidenkäytön tietoaineistojen laadun parantamiseen
  - Hakukierroksen arviointi on saatu päätökseen ja avustuspäätöksiä valmistellaan

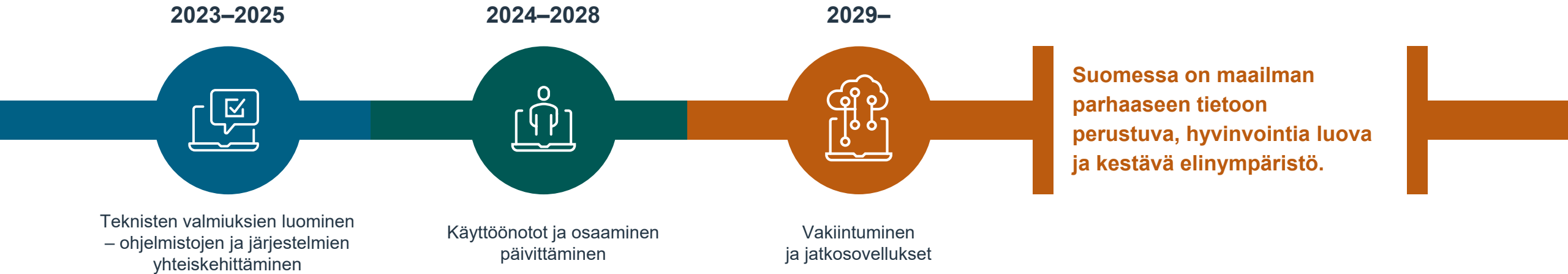
Toinen hakukierros 4.3.2024 – 15.4.2024

- Hakemukset olivat valtaosin laadukkaita ja hyvin valmisteltuja
- Hakemusten keskeinen kehitettävä sisältö jakautui:
  - Rakentamisen luvituksen tiedonhallinnan kehittäminen tietomallimuotoisen tiedon toimittamisen mahdollistaminen
  - Alueidenkäytön tiedonhallinnan kehittäminen ja tietomallimuotoisen tiedon toimittamisen mahdollistaminen
  - Alueidenkäytön tietojen laadunparannus
  - Ryhti-järjestelmän käyttöönottoa valmistelevat organisaatiokohtaiset toimenpiteet
- Määräaikaan mennessä hakuun saapui 21 kappaletta. Kaikki hakemukset olivat kunnilta
- Hankkeissa mukana 39 kuntaa
- Avustushakemusten kokonaisvolyymi oli 3,66 miljoonaa euroa.
- Jokaiselle hakijalle tehdään yksilöity avustuspäätös
- Tarvittavat täydennyspyynnöt pidensivät arviointiprosessia aiemmin ilmoitetusta

Kuntien ja maakuntien liittojen siirtymän rahoitus

- Avustukset maksetaan momentilta: 35.20.35. Avustukset alueiden käytön ja rakentamisen digitalisaatioon (siirtomääräraha 3 v)
- Määrärahalla korvataan siirtymäajan kunnille ja maakuntien liitoille uudessa lainsäädännössä edellytetyt tiedonhallinnan muutoskustannuksia. Kustannukset korvataan kertaluontoisesti.
- Avustuksien esitetty kokonaisbudjetti:

2023 (LTA)	2024	2025 (julkisen talouden suunnitelma)	2026 (julkisen talouden suunnitelma)
2 880 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000

- Ensimmäiset avustushaut suunnataan kunnille ja maakuntien liitoille, jotka yhteiskehittävät tiedonhallinnan järjestelmien ja ohjelmistojen teknisiä kyvykkyyksiä, toiminnallisuuksia ja käytettävyyttä vastaamaan uudistuvan lainsäädännön velvoitteita
- Yhteiskehittämishankkeissa luodaan rakennetun ympäristön tietojärjestelmän **käyttöönoton polkuja**, joita hyödynnetään valtakunnallisessa siirtymässä.
  - Poluissa huomioidaan kuntien väliset erot tiedon tuottamisvastuissa ja käytetyissä järjestelmissä siten, kun ne on tullut kumppanitestauksessa katetuksi
- Kouluttautumiseen, käyttöönottoon ja kumppanitestauksen ulkopuolelle jääneille toimenpiteille avataan myöhemmin uusia avustushakuja.

Tulevat hakukierrokset

Syksyllä 2024 avataan uusi avustushaku, jossa jaetaan enintään 2,3 miljoonaa euroa

- Hakukierroksella avustetaan edelleen teknistä kyvykkyyttä ja tiedonhallinnan sujuvoittamista
- Kouluttautumista

Käyttöönoton aikaista avustusta suunnitellaan

- Ajatuksia seudullisesta yhteistyöstä ja jatkuvasta hausta

Ota yhteyttä

Kysymyksiä voi esittää myös jälkikäteen ottamalla yhteyttä:

Jemina Suikki, erityisasiantuntija

295 252 257

jemina.suikki@gov.fi

Vielä lopuksi

- Infotilaisuus tietomallimuotoisista sitovista tonttijaosta ja alueidenkäytön rajoituksista 12.6. klo 12–14.30
- Mikä muuttuu -päivä kunnille, 12.11. klo 9–15
- Rakennetun ympäristön digipäivä 12.12.
- Rakentamisen lupapäätösten tietomallin ja koodistojen [kommentointikierros](#) käynnissä 24.6. saakka.